

Затверджено”
Головою правління
ЗАТ “Страхове акціонерне
товариство “Граве Україна”

_____ Т. Е. Мішук

“___” _____ 2004 року

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
ЖИТТЯ
ЗАТ “СТРАХОВЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
“ГРАВЕ УКРАЇНА”

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Стаття 1. Визначення основних понять.
- Стаття 2. Договір страхування.
- Стаття 3. Термін та місце дії договору страхування.
- Стаття 4. Зміна адреси Страхувальника.
- Стаття 5. Термін здійснення страхової виплати або відмови у виплаті.
- Стаття 6. Строки давності.
- Стаття 7. Обов'язок повідомляти дані при укладенні договору.
- Стаття 8. Участь третіх осіб.
- Стаття 9. Страхова премія.
- Стаття 10. Початок і кінець дії страхового покриття.
- Стаття 11. Письмова форма.
- Стаття 12. Право на одержання страхових виплат.
- Стаття 13. Втрата полісу.
- Стаття 14. Застосування законів та домовленість про юрисдикцію.

РОЗДІЛ 2. УМОВИ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ (ГОЛОВНЕ СТРАХУВАННЯ)

- Стаття 15. Страховий випадок та розмір страхової виплати.
- Стаття 16. Припинення дії договору страхування, затримка сплати премії та викупна сума.
- Стаття 17. Положення про страхову виплату.
- Стаття 18. Додаткові положення про страховий випадок.
- Стаття 19. Страхова виплата у формі ануїтету.
- Стаття 20. Участь у резервах бонусів.
- Стаття 21. Невірні дані про вік Застрахованої особи.

РОЗДІЛ 3. УМОВИ ДОДАТКОВОГО СТРАХУВАННЯ РИЗИКУ СМЕРТІ (ДОДАТКОВЕ СТРАХУВАННЯ)

- Стаття 22. Предмет страхування.
- Стаття 23. Ліміт страхової суми.
- Стаття 24. Закінчення страхового покриття.
- Стаття 25. Право Страхувальника припинити додаткове страхування ризику смерті, викуп.
- Стаття 26. Право на отримання резерву бонусів по договору.
- Стаття 27. Дія положень розділів 1 і 2 Правил.

РОЗДІЛ 4. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ДОДАТКОВОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ (ПОЛОЖЕННЯ РОЗДІЛУ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЛИШЕ ЗА УМОВИ ДІЇ ВІДПОВІДНОГО ДОДАТКОВОГО СТРАХУВАННЯ)

- Стаття 28. Предмет страхування.
- Стаття 29. Поняття нещасного випадку.
- Стаття 30. Особи, які не підлягають страхуванню.
- Стаття 31. Нещасні випадки, на які не поширюється дія договорів страхування.
- Стаття 32. Суттєві обмеження страхового покриття.
- Стаття 33. Тривала інвалідність внаслідок нещасного випадку як страховий випадок.
- Стаття 34. Смерть Застрахованої особи внаслідок нещасного випадку як страховий випадок.
- Стаття 35. Дії при розбіжностях думок (медична експертна комісія).
- Стаття 36. Припинення дії договору страхування.
- Стаття 37. Зміна професійної діяльності чи роду занять Застрахованої особи.
- Стаття 38. Положення про страхову виплату.
- Стаття 39. Додаткові положення про страховий випадок.

ДОДАТОК ДО РОЗДІЛУ 4.

РОЗДІЛ 5. УМОВИ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК СМЕРТІ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ (ДОДАТКОВЕ СТРАХУВАННЯ)

- Стаття 40. Предмет страхування.
- Стаття 41. Дія положень розділу 4 Правил.
- Стаття 42. Дія положень розділів 1 і 2 Правил.

РОЗДІЛ 6. УМОВИ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК ТРИВАЛОЇ ІНВАЛІДНОСТІ ВНАСЛІДОК НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ (ДОДАТКОВЕ СТРАХУВАННЯ)

- Стаття 43. Предмет страхування.
- Стаття 44. Дія положень розділу 4 Правил.
- Стаття 45. Дія положень розділів 1 і 2 Правил.
- Стаття 46. Особливі умови додаткового страхування від нещасного випадку на випадок тривалої інвалідності.
- Стаття 47. Особливі умови додаткового страхування від нещасного випадку на випадок повної тривалої інвалідності внаслідок нещасного випадку.
- Стаття 48. Особливі умови додаткового страхування на випадок тривалої інвалідності від 50% внаслідок нещасного випадку із звільненням від сплати страхових премій.

РОЗДІЛ 7. ОСОБЛИВА УМОВА: УГОДА ПРО СЕРЕДНІЙ ВАЛЮТНИЙ КУРС

РОЗДІЛ 8. УГОДА ПРО ПЛАТЕЖІ

РОЗДІЛ 9. ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ДЛЯ СТРАХУВАННЯ ГРУПИ ОСІБ

- Стаття 49. Загальні положення.
- Стаття 50. Страховий період та зміни у договорі страхування.
- Стаття 51. Премії.
- Стаття 52. Відсутність списку призначених премій.

**ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ
ЗАТ “СТРАХОВЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
”ГРАВЕ УКРАЇНА”**

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних понять.

- (1) **Страховик** - закрите акціонерне товариство “Страхове акціонерне товариство “Граве Україна”.
- (2) **Страхувальник** - особа, яка як договірною стороною уклала договір страхування із Страховиком. Страхувальниками можуть бути дієздатні фізичні або юридичні особи.
- (3) **Застрахована особа** - це особа, життя якої застраховано та/або яка додатково застрахована від нещасного випадку. Обмеження щодо віку осіб, життя яких може бути застраховано, визначені для кожних окремих умов у Додатку №1 до цих Правил з визначенням страхових тарифів відповідно віку.
- (4) **Вигодонабувач** - це особа, яка призначена Страхувальником для одержання страхової виплати при настанні страхового випадку.
- (5) Об'єктом страхування при страхуванні життя є майнові інтереси, які не суперечать чинному законодавству України, пов'язані із життям та працездатністю Застрахованої особи.
- (6) Весь термін страхового покриття поділяється на декілька **страхових періодів**. Кожний страховий період дорівнює одному року. Перший страховий період розпочинається з дати початку дії договору страхування, як зазначено в страховому полісі.
- (7) **Страхове покриття** означає, що в разі настання страхового випадку Страховик виплатить узгоджену страхову виплату згідно умов даних Правил та договору страхування.
- (8) **Страхова виплата** це будь-яка виплата Страховика, що робиться на засадах договору страхування при настанні страхового випадку.

Стаття 2. Договір страхування.

Договір страхування укладається на підставі письмової пропозиції Страхувальника (заяви на страхування). Якщо Страховик приймає рішення укласти договір страхування, він надсилає Страхувальнику страховий поліс. Пропозиція про страхування, страховий поліс та узгоджені Правила страхування з тарифами є формою договору страхування як юридичної основи взаємовідносин Страховика та Страхувальника і в подальшому будуть називатися договором страхування.

Стаття 3. Термін та місце дії договору страхування.

- (1) Термін дії договору страхування встановлюється за згодою сторін. Договори страхування життя укладаються на строк не менше трьох років.
- (2) Місцем дії договору страхування є територія всіх країн світу, якщо інше не обумовлене умовами договору.

Стаття 4. Зміна адреси Страхувальника.

- (1) Страхувальник зобов'язаний повідомляти Страховика про кожну зміну своєї адреси, на яку має надходити кореспонденція.
- (2) Якщо Страхувальник змінив свою адресу, але не повідомив Страховика про цю зміну, то в разі необхідності зробити заяву (повідомлення) з боку Страховика, йому достатньо надіслати рекомендованого листа на останню адресу Страхувальника, яка була відома Страховику. Повідомлення вважається таким, що отримано Страхувальником в той момент, в який Страхувальник отримав би його без зміни адреси.
- (3) Якщо договір страхування укладено з Страхувальником - юридичною особою, то при зміні місця знаходження Страхувальника - юридичної особи відповідним чином застосовуються положення пункту (2) цієї статті.

(4) Якщо Страхувальник переносить своє місце проживання за межі України, він повинен назвати Страховику особу в Україні, яка уповноважена отримувати його кореспонденцію, у протилежному випадку вступають в силу вищенаведені положення.

Стаття 5. Термін здійснення страхової виплати або відмови у виплаті.

(1) **Страхова сума** - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

(2) Після того, як всі розслідування, необхідні для визначення обставин настання страхового випадку і розміру проведення виплати, будуть завершені, протягом двох тижнів здійснюється страхова виплата або повідомляється про відмову у виплаті з письмовим обґрунтуванням причин відмови.

Місцем здійснення виплати при розрахунку готівкою є каса Страховика. Безготівковий переказ страхової виплати здійснюється згідно письмовому розпорядженню отримувача та за його кошт. В останньому випадку днем здійснення виплати вважається день списання коштів з розрахункового рахунку Страховика.

В будь-якому разі не пізніше ніж через 90 днів після вимоги про виплату страхова виплата має бути здійснена або відкладення виплати чи відмова здійснити виплату має бути письмово повідомлена з обґрунтуванням причин відмови.

(3) Перебіг часу згідно пункту (2) цієї статті відкладається і виплата не здійснюється у випадку, коли з вини Страхувальника, Застрахованої особи або Вигодонабувача здійснюються перешкоди в проведенні розслідування з метою встановлення факту та причин настання страхового випадку або визначення розміру суми, яку має виплатити Страховик.

(4) У разі виникнення сумнівів щодо права Страхувальника, Застрахованої особи або Вигодонабувача на отримання страхової виплати, Страховик має право відкласти виплату до того часу, поки не будуть представлені необхідні докази. Якщо було розпочато адміністративне або кримінальне розслідування з приводу страхового випадку стосовно однієї з вищенаведених осіб, Страховик має право відкласти виплату (відмову у виплаті) до закінчення цього розслідування.

(5) За затримку страхової виплати з вини Страховика, останній сплачує пеню, розраховану на основі ставки інвестиційного доходу, яка застосовується Страховиком в цей час.

(6) У договорі страхування відповідно до Статті 12 даних Правил має бути визначена особа, яка має отримати страхову виплату (Вигодонабувач). Ні за яких умов страхова виплата не здійснюватиметься до тих пір, поки право Вигодонабувача на отримання страхової виплати є спірним згідно чинному законодавству. Зокрема це стосується рішень суду щодо успадкування майна.

Стаття 6. Строки давності.

(1) Строки та терміни позовної давності встановлюються згідно чинного законодавства.

(2) Страховик звільняється від зобов'язання виплати, якщо після його письмової відмови Вигодонабувачу у виплаті останній не порушив судову справу протягом трьох років. Перебіг строку починається з наступного дня, коли Вигодонабувач отримав відмову у виплаті з письмовим обґрунтуванням причин відмови згідно статті 5 (2).

Стаття 7. Обов'язок повідомляти дані при укладенні договору.

(1) Страхувальник зобов'язаний в заяві на страхування повідомити Страховика про всі відомі йому обставини, які мають значення для приймання Страховиком на страхування відповідного ризику. Важливими є ті обставини, які можуть мати вплив на рішення Страховика щодо укладення договору страхування взагалі або щодо укладення договору страхування на узгоджених умовах. Як мінімум, важливою вважається обставина, про яку Страховик спеціально запитує у письмовій формі.

(2) Якщо всупереч положенню пункту (1) цієї статті про якусь важливу обставину не було повідомлено або було повідомлено невірно, Страховик може розірвати договір страхування. Це стосується також випадку, коли Страхувальник не повідомив про важливу обставину через те, що він навмисно ухилився від отримання інформації щодо цієї обставини.

(3) Розірвання договору страхування неможливе, якщо Страховику була відома обставина, про яку не було повідомлено Страхувальником.

(4) Страхувальнику мають бути надані роз'яснення щодо розірвання договору страхування. Якщо через зазначені вище обставини договір страхування розірвано Страховиком після того, як настав страховий випадок, то Страховик звільняється від зобов'язань щодо страхової виплати, а страхові виплати, які вже було отримано, мають бути повернені Страховику разом з нарахованими з дати отримання відсотками.

(5) Якщо при укладенні договору Страхувальник не повідомив Страховику, як належить за вищезазначеними положеннями цієї статті, про обставини, що стосуються стану здоров'я Застрахованої особи, то зобов'язання Страховика щодо виплати страхової суми залишаються в силі, якщо особа, яка має право отримати страхову виплату, доведе, що обставина, відносно якої було порушено обов'язок про повідомлення даних, не мала впливу на настання страхового випадку або на розмір страхової виплати, яку зобов'язаний виплатити Страховик. Наявність такої передумови виконання Страховиком своїх зобов'язань має довести особа, що має право на отримання страхової виплати.

(6) Якщо через порушення обов'язку про повідомлення даних під час укладення договору страхування останній було розірвано Страховиком в одноосібному порядку або в разі оскарження Страховиком договору страхування в судовому порядку, Страховику належать премії, сплачені за період, що пройшов. Якщо на час розірвання або визнання недійсним договору страхування вже існує викупна сума (розділ 2, стаття 16), вона має бути виплачена Страхувальнику.

Стаття 8. Участь третіх осіб.

(1) Якщо Страхувальником укладається договір про страхування життя іншої особи або відбувається додаткове узгодження про страхування третьої особи від нещасного випадку, то для чинності договору страхування необхідна письмова згода Застрахованої особи.

(2) При укладенні договорів про страхування життя дітей віком до 18 років батьки або законні опікуни дитини можуть бути Страхувальниками. Інші особи також мають право укласти договір про страхування дитини, якщо батьки або законні опікуни дитини дали на це письмову згоду. Застрахована дитина не може отримати страхову суму до досягнення нею 18 років.

(3) Якщо договір страхування укладається уповноваженим представником, то щодо реалізації права Страховика на розірвання договору страхування та звільнення від обов'язку виплати береться до уваги не тільки обізнаність та шахрайський намір представника, але й також обізнаність та шахрайський намір Страхувальника.

(4) Усі положення, які були встановлені для Страхувальника, поширюються також відповідним чином на Застраховану особу та на кожен особу, яка може ставити вимоги до Страховика згідно з договором страхування. Разом зі Страхувальником ці особи відповідають за виконання всіх зобов'язань згідно з договором страхування за винятком зобов'язання сплачувати страхові премії. Невиконання цими особами зобов'язань має також правові наслідки, як це передбачено в разі невиконання зобов'язань Страхувальником.

(5) Після настання страхового випадку Страховик має право заявити про відхилення вимоги страхової виплати, про розірвання договору страхування або про його оскарження також повноправному Вигодонабувачу.

Стаття 9. Страхова премія.

(1) Розмір страхової премії визначається виходячи з розміру страхової суми в залежності від віку Застрахованої особи відповідно до страхових тарифів згідно Додатку №1, який є невід'ємною частиною цих Правил, та у відповідності до Розділу 7 цих Правил. Вік Застрахованої особи визначається одержанням різниці між календарним роком початку страхового покриття та роком народження Застрахованої особи. Розмір першої премії

більший за розмір наступних премій на суму, що дорівнює платні за видачу полісу, розмір якої визначається згідно Додатку №1 цих Правил та у відповідності до Розділу 7 цих Правил.

(2) У разі підвищеного ризику можлива домовленість сторін про додаткову премію або особливі умови.

(3) Страхова премія може бути одноразовою або щорічною. Страховик може погодитись на сплату річної премії розстроченими платежами, якщо це передбачено відповідним тарифом згідно Додатку №1 до цих Правил і якщо Страхувальник зобов'язується вносити додаткову плату з відповідним тарифом. Якщо в момент настання страхового випадку ще не всі часткові суми поточної річної премії сплачено, або якщо Страховик змушений подавати позов в суд про затримку сплати частини премії, то в цьому випадку всі часткові суми поточної річної премії мають бути сплачені невідкладно, а у разі настання страхового випадку страхова виплата може бути зменшена на суму цих несплачених вчасно внесків. Це положення діє також і в тому випадку, коли Страховик має здійснити страхову виплату не Страхувальнику, а третій особі.

(4) Перша річна премія або одноразова премія мають сплачуватись протягом семи календарних днів, починаючи з дня, коли був доставлений страховий поліс, але не пізніше дати початку дії страхового покриття, яка зазначена в полісі. Якщо перша або одноразова премія не сплачена вчасно, договір страхування залишається в силі, але без страхового покриття, і в подальшому Страховик може розірвати договір страхування в одноосібному порядку. В будь-якому випадку договір страхування вважається розірваним, якщо Страховик не отримав першу або одноразову премію протягом трьох місяців після того, як вона мала бути сплачена. Якщо через несвочасну сплату першої або одноразової премії Страховик розірвав договір страхування, він має право на одержання передбаченої тарифом суми (Додаток №1) для відшкодування витрат, пов'язаних з укладенням договору страхування; вартість медичного обстеження сплачує Страхувальник.

(5) Страхувальник зобов'язаний сплачувати чергові страхові премії протягом семи календарних днів на початку кожного нового строку згідно умов договору страхування.

(6) Відстрочити сплату страхової премії можливо тільки шляхом письмової домовленості з адміністрацією Страховика.

(7) Разом із сплатою заборгованих (не сплачених вчасно) премій Страхувальник сплачує вартість витрат Страховика, пов'язаних з повідомленням Страхувальнику вимоги про сплату заборгованих платежів.

(8) Страхувальник повинен на власний кошт і ризик забезпечити одержання Страховиком страхових внесків. Своєчасність їх сплати готівкою в касу Страховика визначається часом здійснення операції, а в усіх інших випадках - датою надходження платежу на розрахунковий рахунок Страховика.

Стаття 10. Початок і кінець дії страхового покриття.

(1) Договір страхування вважається укладеним з того моменту, коли Страховик у письмовій формі підтвердив Страхувальнику прийняття його пропозицій про укладення договору страхування або доставив страховий поліс Страхувальнику. З цією передумовою страхове покриття (відповідальність Страховика по страхових випадках) починається з дня, коли Страхувальником було сплачено першу (або одноразову) страхову премію, однак дія страхового покриття починається не раніше зазначеного в полісі терміну початку дії страхового покриття.

(2) Страхове покриття припиняється згідно даним Правилам, крім випадків розірвання договору страхування Страховиком в одноосібному порядку, припинення дії договору страхування з ініціативи Страхувальника, та закінчення встановленого терміну дії договору страхування, також якщо чергова річна страхова премія або часткова сума чергової річної страхової премії не сплачена протягом одного місяця після встановленого терміну сплати. Дія договорів страхування, в яких на час початку затримки платежу вже була викупна сума, може продовжуватись в формі страхування без премії (Розділ 2, стаття 16).

Стаття 11. Письмова форма.

(1) Всі домовленості, повідомлення, пропозиції та заяви, пов'язані з договором страхування, повинні здійснюватись у письмовій формі. Всі ці форми повідомлення інформації з боку Страхувальника, Застрахованої особи та Вигодонабувача набувають чинності тільки після того, як їх отримала адміністрація Страховика. Заяви Страховика дійсні тільки в тому випадку, якщо вони видані адміністрацією Страховика та офіційно підписані від імені Страховика.

(2) Після одержання пропозиції про укладення договору страхування Страховик може вимагати доповнень та роз'яснень (особливо результатів лікарських обстежень). У цьому випадку тільки після того, як він отримав бажані доповнення та роз'яснення, вважається, що він одержав пропозицію про укладення договору страхування.

Стаття 12. Право на одержання страхових виплат.

(1) Положення цієї статті застосовуються лише при відсутності судового рішення, що не підлягає оскарженню, про інше.

(2) Страхувальник повинен під час укладення договору страхування визначити Вигодонабувача (Вигодонабувачів). До настання страхового випадку Страхувальник має право у будь-який час замінити призначеного раніше Вигодонабувача без його погодження на іншу особу.

(3) Якщо було призначено кілька осіб з правами Вигодонабувача, і не було визначено, хто яку частку виплати має одержати, кожна з цих осіб має право отримати однакову частку.

(4) Частка, яку не одержав один з Вигодонабувачів, належить іншим Вигодонабувачам пропорційно їх частинам.

(5) Якщо Вигодонабувач не вступив в право на отримання страхової виплати, це право належить Страхувальнику.

(6) Зміна права на отримання страхової виплати (суми) тільки тоді має обов'язкову силу для Страховика, якщо про цю зміну Страхувальник йому повідомив у письмовій формі.

(7) Особа, яка просто володіє страховим полісом, не може бути визнана Вигодонабувачем.

Стаття 13. Втрата полісу.

Про втрату або знищення страхового полісу необхідно повідомити Страховика якомога раніше. На підставі заяви Страхувальника Страховик видає дублікат полісу замість втраченого, а втрачений поліс вважається недійсним і виплати по ньому не здійснюються.

Стаття 14. Застосування законів та домовленість про юрисдикцію.

Усі спори, що виникають між Страховиком та Страхувальником, вирішуються шляхом переговорів, а у разі недосягнення згоди - у порядку, передбаченому чинним законодавством України. До договору страхування застосовуються закони України.

РОЗДІЛ 2. УМОВИ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ (ГОЛОВНЕ СТРАХУВАННЯ)

Стаття 15. Страховий випадок та розмір страхової виплати.

(1) Страховими випадками можуть бути:

- смерть Застрахованої особи під час дії договору страхування;
- дожиття Застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування або досягнення Застрахованою особою віку, який визначено у договорі страхування. При укладенні договору страхування життя обов'язковим є передбачення страхового випадку "смерть Застрахованої особи під час дії договору страхування".

(2) Страхове покриття існує незалежно від того, що стало причиною страхового випадку.

(3) Розмір страхової виплати обмежується викупною сумою, зазначеною в полісі, разом з сумою резерву бонусів по цьому договору страхування згідно статті 20, якщо страховий випадок був викликаний тим, що:

- Україна була втягнута у воєнні дії або постраждала від атомної катастрофи;

- Застрахована особа брала участь в інших воєнних діях або в заколоті, повстанні чи заворушеннях на боці порушників громадського порядку;
  - Застраховану особу було засуджено до смертної кари за карні вчинки, і вирок було виконано;
  - Застраховану особу було вбито під час спроби вчинення або при вчиненні карних дій, які могли здійснюватись тільки навмисно;
  - Застраховану особу було вбито;
  - Застрахована особа померла внаслідок атомної, хімічної або бактеріологічної катастрофи, в тому числі, якщо ця катастрофа мала місце до укладання договору страхування або під час його дії;
  - якщо Застрахована особа померла в результаті патологічного зловживання алкоголем, наркотиками або медикаментами;
  - Застрахована особа загинула внаслідок аварії як пасажир транспортного засобу, водій якого знаходився в стані психічного розладу, або його поведінка була під впливом зловживання алкоголем, наркотиками, медикаментами;
- (4) Розмір страхової виплати у випадку смерті Застрахованої особи також обмежується викупною сумою, зазначеною в полісі, разом з сумою резерву бонусів по цьому договору страхування згідно статті 20, якщо страховий випадок був безпосередньо або непрямо викликаний:
- (4.1.) будь-якими воєнними діями з оголошенням війни чи без нього, включаючи всі насильницькі дії з боку держав та всі насильницькі дії політичних та терористичних організацій;
  - (4.2.) внутрішніми безпорядками, громадянською війною, революцією, бунтом, заколотом, повстанням;
  - (4.3.) будь-якими воєнними заходами та заходами органів державної влади, які пов'язані з наведеними подіями.
- (5) Якщо не було досягнуто інших чітких домовленостей, страхова сума у випадку смерті Застрахованої особи обмежується викупною сумою, зазначеною в полісі, разом з резервом бонусів згідно статті 20 по даному договору страхування на час смерті Застрахованої особи, якщо смерть сталася:
- при виконанні обов'язків льотчика з використанням особливих літальних засобів (наприклад: "змій", аеростат, параглайтер, парашут);
  - вертольотчика або військового льотчика;
  - під час занять небезпечними видами спорту (наприклад: скелелазіння, пірнання на велику глибину);
  - внаслідок участі в гонках або пов'язаних з гонками тренуваннях на сухопутних, повітряних або водних транспортних засобах.
- (6) Через п'ять років після укладення або зміни умов договору страхування діє повне страхове покриття в разі самогубства Застрахованої особи. До закінчення цього строку у випадку самогубства Застрахованої особи Страховик виплачує тільки викупну суму, зазначену в полісі, разом з сумою резерву бонусів по цьому договору страхування згідно статті 20 на час смерті Застрахованої особи.
- (7) Розмір страхової виплати обмежується викупною сумою, зазначеною в полісі, разом з сумою резерву бонусів по цьому договору страхування згідно статті 20 на час смерті Застрахованої особи, якщо в момент смерті Застрахована особа була інфікована вірусом ВІЛ, що можна було довести, і мала симптоми імунодефіциту (СНІД).
- (8) Протягом перших шести місяців терміну дії страхування виплата у випадку смерті Застрахованої особи обмежується сумою премій, сплачених до того часу. Це обмеження не діє, якщо смерть Застрахованої особи настала внаслідок нещасного випадку, який трапився після того, як почалось страхове покриття, якщо Застрахована особа була додатково застрахована на випадок смерті від нещасного випадку (Розділ 6 статті 35 і 37).

Стаття 16. Припинення дії договору страхування, затримка сплати премії та викупна сума.

(1) Страхувальник може в будь-який час припинити дію договору страхування, попередивши Страховика про це за три місяці, причому дію договору можна припинити наприкінці відповідного місяця, але не раніше, ніж закінчиться перший страховий період.

(2) Дія договору страхування може бути припинена повністю або частково, однак частково припинити дію договору страхування можна тільки таким чином, що відповідно до частини договору страхування, яка залишається в силі, Страхувальник зобов'язаний сплачувати премії загальною сумою на рік не менше суми, еквівалентної 100 доларам США. Викупна сума (сума, що виплачується Страхувальнику при достроковому припиненні дії договору страхування) не дорівнює сумі сплачених премій. Ця сума розраховується актуарно з урахуванням страхового покриття, що вже було надано, та витрат. Договір страхування не має викупної суми за будь-яких обставин, якщо премії було сплачено за період менший, ніж 2 роки. При наявності викупної суми в разі затримки або припинення сплати Страхувальником чергової премії договір страхування перетворюється в "договір страхування без премії", якщо Страхувальник не подає заяви про виплату викупної суми. Положення цього пункту не застосовуються для страхування на випадок смерті на визначений термін з терміном дії не більше десяти років.

(3) Якщо чергова премія не буде сплачена протягом місяця після настання визначеного договором терміну сплати, договори страхування, які вже мають викупну суму, перетворюються в "договори страхування без премії" (з відповідним перерахунком розміру страхової суми). Положення цього пункту не застосовується для страхування на випадок смерті на визначений термін з терміном дії до десяти років.

Стаття 17. Положення про страхову виплату.

(1) Вигодонабувач, який хоче скористатися своїм правом на отримання страхової виплати від Страховика, має наступні обов'язки:

- про смерть Застрахованої особи необхідно повідомити Страховика негайно, не пізніше, ніж протягом п'яти днів;
- виплати згідно з договором страхування здійснюються тільки після подання Страховику письмової заяви, страхового полісу та інших документів, що підтверджують настання страхового випадку;
- у випадку смерті Застрахованої особи необхідно представити офіційне свідоцтво про смерть Застрахованої особи;
- на вимогу Страховика необхідно представити інші докази та документи з медичних та інших офіційних установ;
- крім зазначених вище документів, Вигодонабувач має представити посвідчення його особи;
- Страховику дозволяється організувати огляд та розтин тіла медичними спеціалістами, а також, в разі необхідності, ексгумувати;
- необхідно правдиво та в повному обсязі надати Страховику всю довідкову інформацію, яку він вимагає для визначення обсягу своїх обов'язків щодо страхових виплат.

(2) Лікарі та лікувальні заклади, які обстежували або лікували Застраховану особу за інших обставин, уповноважуються Страхувальником та повинні надавати інформацію та звіти, які запитує Страховик. Якщо повідомлення про смерть Застрахованої особи надійшло також до іншої страхової компанії або подібної установи, остання уповноважується наведеним вище чином.

(3) Органи державної влади, які мали справу зі смертю Застрахованої особи, уповноважуються Страхувальником та їх просять надавати інформацію Страховику.

(4) Страховик звільняється від обов'язку здійснення страхової виплати, якщо без поважних на це причин порушено обов'язки, наведені в пунктах (1)-(3) цієї статті або

запитувана інформація не надана, і через це не були з'ясовані всі передумови, причини й обставини страхового випадку.

Стаття 18. Додаткові положення про страховий випадок.

(1) Страховик звільняється від зобов'язань виплати страхової суми, якщо Страхувальник протизаконними діями навмисно спричинив смерть Застрахованої особи.

(2) Якщо Вигодонабувач протизаконними діями навмисно спричинив смерть Застрахованої особи, він втрачає право на одержання виплат. В цьому випадку право на одержання виплати має Страхувальник.

Стаття 19. Страхова виплата у формі ануїтету.

По страховим випадкам "дожиття Застрахованої особи" замість одноразової страхової виплати можна вибрати виплату у формі ануїтету. До настання строку страхової виплати в зв'язку з дожиттям Застрахованої особи право вибору форми виплати має Страхувальник, після цього - Вигодонабувач. Це право залишається в силі до здійснення Страховиком одноразової страхової виплати. Розмір ануїтету обчислюється відповідно до тарифів, які діють на момент страхової виплати, тобто дійсна вартість ануїтету дорівнює дійсній вартості страхової суми на момент початку виплат.

Стаття 20. Участь у резервах бонусів.

(1) Положення цієї статті не застосовуються при страхуванні ризиків смерті на обмежений термін.

(2) Всі види страхування, які згідно даним умовам включають в себе участь у резервах бонусів, належать до системи участі у резервах бонусів "накопичувальне страхування". Визначення розмірів резерву бонусів за даною системою базується на Положенні про формування резервів із страхування життя (далі – Положення), що затверджено Страховиком та зареєстровано Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України (далі – Держфінпослуг). Розмір суми резерву бонусів, що виплачується за договорами страхування, в основному визначається середнім доходом (з урахуванням амортизації, видатків на управління, податків та зборів) від інвестування коштів математичних резервів за всіма договорами, які передбачають участь у резервах бонусів за системою "накопичувальне страхування", проте також може братися до уваги загальний економічний стан Страховика. Принаймні 85% цього доходу перераховуються до резервного фонду системи участі у резервах бонусів для виплати сум резерву бонусів по договорах страхування в майбутньому.

(3) Сума резерву бонусів за окремим договором страхування розраховується на базі Положення і складається з додаткового резерву відсотків за цим договором страхування, додаткового резерву по смертності за цим договором страхування й остаточної частки резерву бонусів за цим договором страхування. Додатковий резерв відсотків та додатковий резерв по смертності нараховуються наприкінці кожного року страхування починаючи з другого. Остаточна частка резерву бонусів нараховується, якщо виплата здійснюється по закінченні дії страхового покриття або в разі смерті Застрахованої особи, якщо вона трапилась після двох років від початку дії договору страхування. Ставки участі у резервах бонусів, які використовуються для обчислення розміру сум резервів бонусів, друкуються в звітах Страховика.

(4) Додатковий резерв відсотків розраховується як відсоток резерву нетто-премії за головним страхуванням та будь-яким додатковим, що передбачає участь у резервах бонусів; резерв нетто-премії згідно розрахункам страхового продукту визначається на початок кожного року дії страхування, що іде за роком, в кінці якого було зроблено відрахування. Додатковий резерв по смертності розраховується в тисячних частках відповідної страхової суми за головним страхуванням на випадок смерті на базі Положення, незалежно від будь-яких додаткових видів страхування, на кінець попереднього року дії страхування. Частки додаткового резерву по смертності відрізняються залежно від розрахованого віку на кінець періоду сплати премій, від груп страхування, що розрізняються за класами страхування, віку на початок дії страхування та інших об'єктивних параметрів. Частка додаткового резерву по